

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EULALIA

European Latin Linguistic Assessment

Erasmus+ Strategic Partnership for Higher Education

(2019-2022)(2019-1-IT02-KA203-062286)

<https://site.unibo.it/eulalia/en>

***O 2: European Latin Language Certification – Basic
Level Multimedia Practical Tools***

TESTS

(English Version: 31.01.2022)

Project Coordinator:

Alma Mater Studiorum – University of Bologna (Italy)

Project Partners:

University of Köln (Germany)

Catholic University of the Sacred Heart – Milan (Italy)

University of Rouen (France)

University of Salamanca (Spain)

University of Uppsala (Sweden)

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Level A: completion time 90 minutes, dictionary not allowed.

ASSESSMENT:

A1: 75% of the total score of the first part (first 5 exercises 24/32); A1 is also achieved if the student completes both parts and scores at least 24/44.

A2: 75% of the total score 33/44, at least 8 of which should belong to the second part (exercises 6-7)

Pars prima. Cornelius Sylla

Cornelius Sylla appellatus est Felix fortunae suae causa. Fuit primum quaestor, deinde praetor Romae et postea in Cilicia. Sylla consul uicit Mithridatem et praefectum eius, Archelaum. Cum uictor in Italiam redisset, Sylla interfecit eos qui ei se opponebant. Dictator dictus in ordinem reddidit rem publicam atque postea se contulit Puteolos, ubi periit.

1.	Cornelius Sylla, a fortuna Felix dictus, cum paruulus a nutrice ferretur, mulier obuia: "Salue", inquit,
2.	"puer tibi et reipublicae tuae felix"; et statim quaesita quae haec dixisset, non potuit inueniri. Hic,
3.	quaestor Marii, Iugurtham a Boccho in deditioem accepit. Bello Cimbrico et Teutonico legatus
4.	bonam operam nauauit. Praetor inter ciues ius dixit. Praetor Ciliciam prouinciam habuit. Bello sociali
5.	Samnites Hirpinosque superauit. Ne monumenta Bocchi tollerentur, Mario restitit. Consul Asiam
6.	sortitus Mithridatem apud Orchomenum et Chaeroniam proelio fudit, Archelaum praefectum eius
7.	Athenis uicit, portum Piraeum recepit, Maedos et Dardanos in itinere superauit. Mox cum rogatione
8.	Sulpicia imperium eius transferretur ad Marium, in Italiam regressus corruptis aduersariorum
9.	exercitibus Carbonem Italia expulit, Marium apud Sacriportum, Telesinum apud portam Collinam
10.	uicit. Mario Praeneste interfecto Felicem se edicto appellauit. Proscriptionis tabulas primus
11.	proposuit. Numerum sacerdotum auxit, tribuniciam potestatem minuit. Republica ordinata
12.	dictaturam deposuit; unde sperni coeptus Puteolos concessit et morbo, qui phthiriasis uocatur,
13.	interiit.

1. nutrix, -cis: quae alit puerum
mulier, -is: femina

3. quaestor, -is: magistratus Romanus
Marius, -i: nomen Romanum
Bocchus, -i: rex Mauretaniae
deditio, -nis: in potestatem hostis se dare
bello Cimbrico et Teutonico: bello
aduersus Cimbro et Teutones, gentes
barbarorum.

4. operam nauare: operam dare
5. bellum sociale: bellum Romanorum
aduersus socios eorum in Italia
Samnites Hirpinosque: gentes Italiae
monumentum, -i: munus ad memoriam
alicuius seruandam
6. resto, -as, -are: oppono
Asiam sortitus: accipit Asiam in sorte
Mithridates, -is: rex Ponti
Orchomenus et Chaeronia: urbes Graecae
7. Maedi et Dardani: gentes quaedam
8. rogatio Sulpicia: lex rogata a Sulpicio

regredior, -ris, regredi: redeo

9. aduersarius, -i: hostis, -is
10. Praeneste, -is: urbs Italiae
edictum, -i: mandatum cuiusdam
magistratus
proscriptionis tabulae: scripta ubi erant
nomina ciuium damnatorum,
quorum bona rei publicae fiebant
11. sacerdos, -tis: qui curat res sacras et
diuinas
tribunicia potestas: potestas tribunorum
minuo, -is, -re: reduco numerum
12. ordino, -as, -are: in ordinem reddo
dictatura, -ae: eam curat dictator, cui
summum imperium est
sperno, -is, -ere, spreui, spretum: parui
facio, parum aestimo
13. Puteoli, -orum: urbs Italiae

1. Rearrange the sentences according to what you have read (4 points).

1. Marius occisus est a Sylla.
2. Sylla pugnat in Graecia
3. Bocchus tradit Iugurtham Syllae.
4. Sylla spretus est a Romanis.
5. Mario Sylla se opponit de muneribus in memoriam Bocchi uictoris.
6. Exercitus inimicorum, qui in Italia erant, corrumpuntur.
7. Tribuni Romani potestatem incipiunt habere minorem quam antea habebant.
8. Femina quaedam nuntiat Syllae eum felicem futurum esse patriae.

PAGE
*

2. Choose true or false (7 points)

1.	Quaedam nutrix dixit Syllam felicem futurum esse	T	F
2.	Sylla in bello aduersus Cimbro et Teutones pugnavit	T	F
3.	Telesinus uicit Marium in proelio apud portam Collinam	T	F
4.	Sylla morbo mortuus est	T	F
5.	Marius accepit imperium Syllae ob rogationem Sulpicii	T	F
6.	Carbo expulit Syllam Italia	T	F
7.	Sylla deposuit dictaturam et tunc ordinavit rem publicam	T	F

3. Choose the right answer and enter the corresponding letter in the table below (5 points)

1. Cur est Sylla appellatus Felix?
  - a. Quia cum uirtute semper pugnavit
  - b. Quia uicit multos hostes
  - c. Quia habuit fortunam
  - d. Quia natus erat ignobili loco.
2. Vbi superati sunt Mithridatis exercitus a Sylla?
  - a. Athenis
  - b. in porto Piraeo
  - c. apud Orchomenum et Chaeroniam
  - d. in itinere
3. Quis dedit Iugurtham Syllae?
  - a. Marius dedit
  - b. Bocchus dedit
  - c. mulier obuia dedit
  - d. quaestor dedit
4. Quis est qui accepit imperium ob rogationem Sulpicium?
  - a. Sulpicius
  - b. Sylla
  - c. Marius

d. Carbo

5. Cur Mario Sylla se opposuit?
- a. Vt seruata essent monumenta Bocchi
  - b. Vt superasset Hirpinos Samnitesque
  - c. Ne sortitus esset consul Asiam
  - d. Vt restitisset Mario

1.	2.	3.	4.	5.

PAGE
*

4. Choose the right answer and enter the corresponding letter in the table below (8 points)

1. L. 2. **tibi** refers to:
- a. *nutrix*
  - b. *femina*
  - c. *Sylla*
  - d. *Marius*
2. L. 7. **Eius** refers to:
- a. *Asia*
  - b. *Sylla*
  - c. *Mithridates*
  - d. *Archelaus*
3. L. 8. **Eius** refers to:
- a. *Asia*
  - b. *Sylla*
  - c. *Mithridates*
  - d. *Archelaus*
4. L. 13. the antecedent of **qui** is:
- a. *Puteolos*
  - b. *morbus*
  - c. *Sylla*
  - d. *coeptus*
5. L. 5. **Ne** is:
- a. Subordinating conjunction with completive function
  - b. Negative copulative conjunction
  - c. Subordinating conjunction with causal function
  - d. Subordinating conjunction with final function
6. L. 9. The participle **regressus** refers to:
- a. *Sylla*
  - b. *Carbo*
  - c. *imperium*
  - d. *Marius*
7. L. 11. **se** is:
- a. Accusative singular
  - b. Ablative singular
  - c. Accusative plural
  - d. Ablative plural
8. L. 8. **Cum** is:
- a. Preposition
  - b. Conjunction of time
  - c. Historical *cum*
  - d. Adverb of company

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

5. Rephrase the underlined sentences according to the suggestion (8 points)

- A. L. 1. ... cum paruulus a nutrice ferretur, mulier obuia: "Salve", inquit, "puer".
Cum _____ (**active voice constr.**), mulier obuia: "Salve", inquit, "puer".
- B. L. 6-7. Consul Asiam sortitus Mithridatem apud Orchomenum et Chaeroniam proelio fudit.
Consul _____ (**historical cum constr.**) Mithridatem apud Orchomenum et Chaeroniam proelio fudit
- C. L. 8-9: cum rogatione Sulpicia imperium eius transferretur ad Marium, in Italiam regressus corruptis aduersariorum exercitibus Carbonem Italia expulit
_____ (**ablative absolute**) rogatione Sulpicia, in Italiam regressus corruptis aduersariorum exercitibus Carbonem Italia expulit
- D. L. 9: corruptis aduersariorum exercitibus Carbonem Italia expulit
(**passive constr.**) postquam _____, Carbonem Italia expulit.

Pars posterior. Quintus Sertorius

Quintus Sertorius primum in bello Cimbrico fortiter pugnavit, quam ob rem magnus honor ei tributus est. Deinde pugnavit in bello sociali, ubi perdidit oculum. Vulnere quae in iis bellis acceperat, ostendebat tamquam signa fortitudinis suae. Cum Sylla imperare regis more coepisset, Sertorius in Hispaniam se contulit, ubi cum Hispanis et cum iis Romanis qui ibi conserant uicit exercitus aduersum eum a Sylla missos.

1.	Quintus Sertorius, ignobili loco natus, prima stipendia bello Cimbrico fecit, in quo honos ei uirtutis causa habitus est. In prima aduersus Cimbricos pugna, licet uulneratus et equo amisso, Rhodanum flumen rapidissimum nando traiecit, lorica et scuto retentis. Egredia etiam fuit eius opera bello sociali: dum enim nullum periculum refugit, alter ei oculus effossus est; idque ille non dehonestamentum ori, sed ornamentum merito arbitrabatur.
2.	Postquam Sylla ex bello Mithridatico in Italiam reuersus, coepit dominari, Sertorius in Hispaniam se contulit. Ibi uirtutis admiratione et imperandi moderatione Hispanorum simul ac Romanorum, qui in eis locis conserant, animos sibi conciliauit, magnoque exercitu collecto, quos aduersum eum Sylla miserat duces profligauit.
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	

PAGE
*

- ignobili: non nobili, sine nobilitate
stipendium, -ii: pecunia quae militibus datur
prima stipendia facere: est primum inire militiam
- uulneratus, -a, -um: qui est uulneratus, uulnera accepit
Rhodanus, -i: flumen Galliae
- nando: nare est procedere in aquis corporis motu
traicio, -is, -ere, -ieci: transeo

lorica et scutum:

- refugio, -is, -ere, -i: effugio
effodio, -is, -ere, -ssi, -ssum: eripio
- dehonestamentum: signum turpe, quod non decet
os, oris = facies
ornamentum, -i: decus
meritus, -i: gloria
- bello Mithridatico: bello aduersus exercitum regis Mithridatis.
dominor, -aris, -ari: imperare domini more
- admiratio, -nis: bona opinio
- animos conciliare: bonos reddere animos
- profligo, -as, -are, -aui: uinco

6. Complete the paraphrase of the passage you have read by filling in the blank spaces with the right term in its correctly conjugated form (6 points).

Quintus Sertorius erat natus obscuro genere. _____ militiam bello aduersus Cimbricos, ubi et fortiter pugnavit et magnam uirtutem ostensit, qua de causa honorem ei quidem tribuerunt. In prima pugna, _____ uulneribus et amisso equo, tamen Rhodanum flumen transiit cum sua lorica et scuto. In bello quoque sociali se dedit operam et, pugnans nullo periculi mortisque metu, unus oculus ei _____ in proelio. Arbitrabatur oculum amissum signum clarum esse meriti sui in proeliis pro re publica. Cum Sylla _____ exercitus Mithridatis regis et, in Italiam reuersus, _____ imperare magis domini quam consulis more, Sertorius in Hispaniam profectus est, ubi collegit exercitum fortem Hispanorum et Romanorum.

redeo, -is, -ire, -ii	eripio, -is, -ere, -pui
supero, -as, -are, -aui	accipio, -is, -ere, -cepi
coepio, -is, -ere, -i	ineo, -is, -ire, -ii
lego, -is, -ere, -i	uolo, uis, uelle, uolui

7. Rephrase the underlined sentences according to the suggestion (6 points)

- A. L. 3. Rhodanum flumen rapidissimum nando traiecit, lorica et scuto retentis
Rhodanum flumen rapidissimum nando traiecit ita ut _____ (**passive const.**)
- B. L. 7-8. Hispanorum simul ac Romanorum ... animos sibi conciliauit magnoque exercitu collecto.
Hispanorum ac Romanorum _____ (**ablative absolute**)
magnoque exercitu collecto
- C. L. 8-9: quos aduersus eum Sylla miserat duces profligauit
_____ aduersus eum _____ duces profligauit (**participle in agreement**)
- D. L. 8: animos sibi conciliauit magnoque exercitu collecto
animos sibi conciliauit et postquam _____ (**subordinate time const.**)